

Factsheet risico-inschatting

(gebaseerd op *Diabetes en Ramadan Practical Guidelines 2021* van de *International Diabetes Federation (IDF)* en *Diabetes & Ramadan International Alliance (DaR)*).

Over het algemeen geldt dat mensen met ongecompliceerde type 2 diabetes kunnen proberen te vasten met de juiste voorlichting en begeleiding. In principe moet aan mensen met complexe diabetes geadviseerd worden niet te vasten. Bij mensen met diabetes type 1, ernstige hypo's, hypo-unawareness, zwangeren, complicaties (hart en nieren) en/of eerdere ontregelingen tijdens de ramadan, is het van belang dit advies te handhaven om de kans op gezondheidsschade op korte en/of lange termijn te beperken. Indien hoogrisico groepen ondanks uw advies en uitleg over de mogelijk gevaren van vasten een weloverwogen keuze maken om te proberen te vasten dan is voorlichting, medicatie-aanpassing en zo nodig glucose-monitoring (bij indicatie evt. CGM/ FCG) de hoeksteen van de begeleiding.

Categorie	Kenmerken	Advies*
1. Type 1 diabetes		In principe niet vasten. Indien de patiënt een sterke wens heeft om te vasten, zie medicatie-aanpassingsschema + voorlichting**
2. Type 2 diabetes	Gecompliceerd - Micro- en/of macro vasculaire complicatie - Comorbiditeit - Hypo-unawareness - Glykemische ontregeling in de afgelopen 3 maanden Complexe behandeling (o.a. polyfarmacie) Acute complicaties/ ontregeling tijdens vorige ramadan periode.	In principe niet vasten. Indien de patiënt een sterke wens heeft om te vasten, zie medicatie-aanpassingsschema + voorlichting**
3. Type 2 diabetes	- Ongecompliceerd - Positieve ervaring/ ongecompliceerde ramadan periodes	Kan in principe wel vasten. Zie medicatie-aanpassingsschema + voorlichting**

* Bij ieder patiënt dient er rekening gehouden te worden met de specifieke situatie/ context om zoveel mogelijk advies op maat te geven.

** Zie de NDF diabetes en ramadan toolbox voor meer informatie over medicatie-aanpassingsschema's en cultuursensitief patiëntenvoorlichtingsmateriaal dat geschikt is voor mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden.